

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . . 40.— franci
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

REDACȚIA

și
ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi N-rul 1/a
INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrise nu se in-
napoiază.

ROMÂNUL

Războiul celor trei puteri sau al lumii?

— Un comunicat aproape oficial. —

Viena, 3 Iulie n.

(C) Dat fiind, că războiul între Austro-Ungaria și Rusia a devenit inevitabil, este de importanță, să se știe, cum se va desfășura atitudinea puterilor. Abia peste câteva zile vom putea fi IN CĂTVA în clar. Austro-Ungaria n'a căutat războiul, și a fost revoltă să-l accepte numai după ce Serbia a respins pretenziunile noastre juste. Cu toate acestea, monarhia dela început a fost gata să dea sprijinul său osteneților de-a restrânge războiul la monarhie și la Serbia.

Aceleași lucruri se pot spune cu privire la războiul cu Rusia. Monarhia primește cu simpatie toate acele nizuințe, de a localiza războiul de-o parte la Rusia, de altă parte la Germania și Austro-Ungaria.

Avem cuvinte de-a crede, că în Anglia există un curent puternic, pentru a păstra neutralitatea. Nu se poate ști dacă acest curent va ajunge la putere. Se pare, că în Franța se găsește deasemenea un astfel de curent, și că el colaborează cu cel din Anglia. Dacă vor avea sau nu rezultat acele curente, se va putea ști numai peste câteva zile. Fapt e, că dacă Franța ar rămânea din joc, ar putea să rămână din joc și Italia. Atunci am sta încă tot în fața unui mare războiu, dar totuși nu în fața unui războiu universal, și pentru interesele omenirii, localizarea aceasta ar fi în sine un nemăsurat beneficiu.

Cât pentru România, înțelegem, că majoritatea populației dorește neutralitatea, dar anevoie va putea România să evite o ciocnire cu Rusia. În aceste împrejurări, ar fi exclus, ca România să se decidă a coopera deodată cu Germania și cu Monarhia. Mai presus de ori ce îndoielă se poate constata însă, că în România există un curent pentru neutralitate și un curent pentru cooperarea cu Germania și Austro-Ungaria, (nu cu tripla alianță? Red. Rom.) — dar un curent pentru o cooperare cu Rusia, la dreptul vorbind nu există în România. România nu a mobilizat încă, dar măsurile de pregătire le-a luat, la ceea ce, ca putere neutrală, era obligată.

Italia încă n'a ordonat mobilizarea.

În ce privește atitudinea Austro-Ungariei și a Germaniei, în războiul cu Rusia, în zilele din urmă s'a făcut o interesantă întorsătură. La început Germania a intrat în acțiune, ca intermediator, și ca un aliat al nostru gata de a ne apăra împotriva amenințărilor rusești. Atitudinea neloidală a guvernului rusesc față de intermedierea Germaniei cerută de însuși țarul, a făcut ca războiul Germaniei cu Rusia, să devină o chestie proprie a Germaniei, un războiu va să zică, ce trebuia să-l pornească Germania chiar și fără de considerație la datorințele de alianță.

Situația reală, constatată în comunicatele senzenționale ale ziarelor „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” (dăm în alt loc acest articol. Red. Rom.) și „Lokalanzeiger”, este, că Rusia a voit războiul cu Germania, și că a tănuț mobilizarea necesară, prin tot felul de apucături mișești. În senz moral și tehnic, partea agresivă e Rusia. Ea a fost înălțată la putere, care a mobilizat, ea a trecut mai întâi pe teritor german. Fără de astea, Rusia apare, incontestabil mai întâi ca autor al tendințelor agresive. Din punct de vedere istoric, Rusia, care de un deceniu și mai bine sprijinește politica dușmănoasă a Serbiei, trebuie considerată ca parte agresivă.

În această situație, Franța, în virtutea pactului ei cu Rusia, nu e datoră să dea ajutor ARMAT (numai diplomatic. Red. Rom.) Bine înțeles, Franța, are voie să declare și fără de obligament propriu zis, de-a acorda ajutorul ei, împărăției țărăști. Iar dacă Franța nu are îndatoriri de alianță,

de-a intra în Războiu, aceasta se poate spune atât mai vârtos despre Anglia, care, după cum se știe, nu are alte convenții cu Rusia, (cu Franța? — Red. Rom.) decât acele ce privesc împărțirea sferei de interese în Azia.

Pentru cei de acasă!

— APEL. —

Arad, 4 August 1914.

În clipele aceste de grea încercare ne adresăm cu profundă încredere obștei noastre și suntem convinși că ne va asculta cuvântul. La granița de sud a monarhiei bubuie tunul și curge sângele, iar la miez-noapte mânepoimânc se va întâmpla tot așa. Să tacă în clipele acestea toate patimele. Să nu grăiască în noi decât omul pătruns de ideile evanghelice, de-a ajuta pe cei în primejdie și de a alina durerile celor ce sufăr. Să ne gândim că cei cari se zbat în chinuri pe câmpul de război sunt frații și copiii noștri, cari mulți și-au lăsat acasă familii grele și au alergat sub steag la glasul Domnitorului, să-și verse cu devotament sângele pentru tron și cinstea împărăției. Și să ne aducem aminte, că în vreme ce trupul lor e sfâșiat de plumbi și șrapnele; cei de acasă n'au adeseori nici o bucăciță de pâine, ca să-și potolească o clipă foamea.

Să tacă deci patimile. În împrejurările acestea, atât ca oameni, cât și ca Români, avem datorința de a da mână de ajutor la ușurarea suferințelor. Facem un apel către întreagă obștea românească din monarhie, să contribuie cu munca și obolul său spre acest scop umanitar și românesc. Rugăm pe toți, să contribuie cu o sumă, cât de mică măcar, la ajutorarea familiilor celor duși la război, și rugăm de asemenea doamnele române să intre cu toatele în serviciul „Cruții roșii”, a cărei menire superioară trebuie să trezească în toate sufletele cel mai înălțător spirit de jertfă.

Aflăm de altfel, că pentru teritoriul comitatului Arad „Reuniunea Femeilor Române” din Arad va constitui un comitet de ajutorare, având să inițieze o colectă, pe care vor deschide-o, cu subscripții, P. S. Sa episcopul Ignatie Pap și banca „Victoria”. Aflăm mai departe că doamnele române din Arad Hortensia Veliciu și Hermina Vasilon, împreună cu mai multe dsoare au luat hotărârea de-a se înscrie la cursurile de ambulanță, iar dna Dr. Pop, soția dlui deputat Dr. Ștefan C. Pop, a oferit două odăi pentru răniții din războiu.

Sătencele noastre grăbesc și ele să dea obolul osteneții lor pentru cei bântuiți de soarte. Iată de pildă următoarele duiioase rânduri, ce primim dela o cetitoare din părțile ardelenne.

Avrig, 2 August 1914.

Mă rog să-mi răspundeți la mica mea epistolă, am aflat că ar trebui femei pentru îngrijirea răniților la război și eu m-aș duce numai nu știu mă va primi sau nu căci nu știu limba nemțească, ungurește aș ști eu de m'aș putea înțelege cu Ungurii. Și tata a întrebat pe domnu Paslea și a zis că știți mai bine ca el, dar a zis că ar fi foarte bine să putem face așa ceva și eu sunt tare de inimă, de nu mi frică de răniți. Dar ne rugăm să faceți bine să ne trimiteți răspuns cât mai curând. — M. C.

„Antecedentele”

— O descoperire în organul cancelarului german! —

Marele ziar „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” publică un articol intitulat „Antecedentele” în care lămurește cu o rară bogăție de informații desvoltage evenimentelor din urmă, accentuând că Rusia sprijinind Serbia în conflictul cu Austria, și nizuind la slăbirea Austriei în favorul Serbiei, lovește în interesele vitale ale imperiului german. Germania a luptat pentru pace. De aceea și-a luat rolul de mediatore între Rusia și Austria. Rusia însă avea alte intenții.

Încă în 26 Iulie sosiseră știri sigure despre înarmări rusești, la ceea ce guvernul german a declarat, că: înarmările rusești ar silii Germania să ia măsuri preventive, cari ar consta de asemenea din mobilizarea armatei; mobilizarea însă ar însemna război.

Ministrul de război rus, aflând acestea, declară atașatului militar german, că în Rusia nu se face de loc mobilizare. Aceiași declarație o făcu în 29 Iulie șeful statului major rus, deși în aceeași vreme erau știri sigure că pregătirile de război ale Rusiei sunt în repede curgere și dealungul graniței germane.

Atunci în 29 Iulie plecă o telegramă a țarului Nicolae către împăratul Wilhelm, în care țarul îl ruga să-l ajute în clipele acestea grele, să poată păstra pacea Europei, și să-și rețină aliatul de a merge prea departe.

În aceeași zi împăratul îi răspunse într'o telegramă lungă, că-și ia asupra sa rolul de mediator.

Îndată se porni acțiune diplomatică la Viena. Dar pe când aceasta era în curgere sosi știrea oficioasă că Rusia mobilizează împotriva Austriei.

Împăratul telegrafie îndată țarului, că prin mobilizarea Rusiei împotriva Austriei rolul său de împăciuitoare, pe care numai la rugarea și stăruința țarului l'a luat asupra sa, e primejduit, dacă nu e făcut chiar imposibil. Acțiunea începută la Viena fu continuată cu toate acestea, și guvernul german sprijinia din răzputeri totodată și acțiunea Angliei, care avea același scop.

Alaltăeri ar fi trebuit să urmeze hotărârea Vienei asupra acestor propuneri mediatore. Dar încă înainte de a fi urmat această hotărâre sosi la guvernul german știrea oficială, că Rusia a ordonat mobilizarea generală a armatei și flotei.

Împăratul trimise țarului o ultimă telegramă, în care scotea la iveală, că e silit să ia măsuri de siguranță. Cu stăruințele pentru păstrarea păcii europene el a mers până la ultimele margini posibile. Nu el poartă deci răspunderea pentru nenorocirea ce amenință de acum lumea. Prietenia față de țar și față de poporul rusesc a păstrat-o totdeauna cu credință. Pacea Europei poate fi mântuită și acum, dacă Rusia încetează de a mai amenința Germania și Austria.

Intențiile pașnice ale Germaniei sunt evidente. Deci nu Germania poate fi invinovățită cu iscarea războiului.

Viena și războiul.

Viena, 1 August.

Starea agitată în care se află capitala monarhiei din clipa în care Serbia a refuzat ultimatul Austro-Ungariei, și-a atins culmea. Monarhul și moștenitorul au fost întimpinați Joi când s'au reîntors în capitală cu ovațiile cele mai entuziastice din partea populației. Demonstrațiile patriotice iau proporții din ce în ce tot mai mari și cei cari plecase în vilegiatură se întorc grăbiți în capitală, încât tremurile libere pentru particulari sunt zilnic tixite. Vienezul „gemütlich” care altădată era flegmatic la toate, în zilele din urmă a fost cuprins de o nervozitate. Neliniște generală au provocat știrile contrazicătoare ce se lansau privitor la atitudinea Rusiei. De altă parte nervozitatea o potențează și nerăbdarea cu care sunt așteptate știrile oficiale despre operațiunile trupelor la Belgrad și granița bosniacă. Știrile oficiale sunt însă atât de rigide, iar ziarele fiind cenzurate, nu pot publica telegramele lor particulare, nerăbdarea publicului nu-și poate găsi potolirea. Neorientarea generală o mai complică și știrile fantastice ce văd lumină în ziarele maghiare, reproduse și de ziarele vieneze ca apoi să fie curând desmintite. În cercurile vieneze a provocat de alt-cum mare displăcere faptul că cercurile din Budapesta fac eforturi să prezinte lucrurile ca și când războiul ar fi în primul rând o chestie care ar privi numai Ungaria și Serbia, și atitudinea energică a monarhiei ar fi exclusiv meritul contelui Tisza, care ar fi făcut inițiativa ca să se facă odată socotela temeinic.

S'au făcut eforturi să se dea lucrurilor o astfel de înfățișare și în cercurile din Viena, probabil pentru ca contelui Tisza să i se pregătească drumul la postul de ministru de externe. Și așa s'a întâmplat că la demonstrațiunile din Viena s'au putut vedea și steagurile roșu-alb-verde și s'au făcut ovații la adresa contelui Tisza cu strigăte de „Elsen”. Chiar și capela militară a fost asaltată ca după imnul casei domnitoare și marșurile Radetzky și Prinz Eugen, să intoneze marșul lui Rákoczy.

Nu sunt aceste simptome destul de caracteristice?

Austriacus.

Rusia demascată.

Agentia „Wolf”, care are strânse legături cu guvernul imperiului german și dă astfel știri totdeauna controlate și vrednice de toată încrederea aduce o veste senzațională și caracteristică pentru matrapazlăcurile politicei moscovite. După informații autentice, în vreme ce mobilizările rusești se urmau cu cea mai mare febrilitate ministrul de externe al Rusiei d. Sasonov, ministrul de război, generalul Suchomlinov și șeful statului major rusesc au declarat ambasadorilor Germaniei și Austriei pe cuvânt de onoare, că în Rusia nu se fac mobilizări.

Se înțelege, știrea aceasta a făcut enormă senzație, deși erau mulți cari se îndoiau de adevărul acestui fapt. Acum însă, încă înainte de întreruperea comunicațiilor postale cu Rusia, sosește în Austria tocmai la vreme o scrisoare din cercurile industriale ale Varșoviei, care dovedește deplin, că mobilizarea rusească se întâmplă sub perdeaua cuvântului de onoare al unor mari personalități politice rusești, cari erau de mai înainte hotărâte să-și calce acest cuvânt de onoare. În pomenita scrisoare se povestește, că un industriaș din Varșovia primise dela autoritățile militare provocarea, ca dela 29 Iulie, 12 ore noaptea încolo să dea găzduire câtorva sute de soldați, și că această provocare a fost motivată cu mobilizarea generală. Comunicarea acestei provocări a autorităților militare către industriașul respectiv, s'a întâmplat în 29 Iulie după amiază. Constatarea zilei și orei în acest caz e de o importanță extraordinară, deoarece declarația dlui Sasonow că Rusia n'a mobilizat încă de loc, și că mobilizarea se întâmplă numai în câteva gubernii, declarație întărită cu cuvântul său de onoare, i-a fost făcută ambasadorului german, contelui Pourtales în aceeași zi de 29 Iulie după amiază.

Faptul acesta era cunoscut, în modul cel mai autentic și mai neîndoios, și în fața guver-

nului german. Se explică deci adâncă indignare, de care a fost cuprins împăratul și poporul german. Ambasadorul german, în înțelesul dreptului internațional, e reprezentantul domnitorului german, iar ceea ce a făcut d. Sasonov și împreună cu dânsul cercurile conducătoare ale armatei rusești nu poate fi privit decât ca un cuvânt de onoare mincinos față de împăratul german, dat anume cu scopul de a minți și de-a fura astfel un avans de câteva zile pentru mobilizările rusești.

Procedura civilă și moratoriu.

— Două decrete importante. —

Uzând de competența, ce-i asigură legea privitoare la regimul special, guvernul a dat următoarele decrete.

I.

În afaceri de proces, partea civilă, sau reprezentantul ei, chemați sub drapel, (advocatul, tutorul, etc.) nu sunt datoare a se înfățișa la judecătorii, iar judecătorii sunt datoare să dispenseze din oficiu procedura, în afară de cazul când însăși partea interesată cere continuarea afacerii. Cel chemat să facă serviciul militar, sau altul în locul lui, împreună cu ințimator, au să înștiințeze la instanțele judecătorești chemarea sub drapel. În procesele ordinare, rezolvirea apelului nu se poate împiedeca.

Deodată cu suspendarea procedurii, duratele de termen se opresc, ca având să continue numai după încetarea suspensiunii. În acest timp, orice acțiune a cutărei părți, întru cât îl privește pe adversar e nulă.

Judecătoria poate dispune, din echitate, ca suspensiunea să înceteze.

Licitația asupra imobilelor.

nu se poate ordona, începând cu data de 5 August 1914, până la altă hotărâre, pe teritoriul întreg al țării. Asupra mobililor licitația se poate ordona numai în cazul prevăzut în § 104 al art. LX: 1881. Sau în cazul, când după trecerea acestui dat (?) judecătoria a ordonat din nou licitația, ținând seamă de toate împrejurările. Judecătoria trebuie să refuze ordonarea, dacă nu se prevede încasare suficientă.

În contra persoanelor cari îndeplinesc servicii militare, se pot face numai execuții de asigurare. Secvestrul, transportarea obiectelor ezechvate, sau scoaterea lor din mâinile proprietarului pe orice cale, este interzis. Execuțiile în curgere au să fie suspendate din oficiu, respective tolerate numai până în stadiul asigurării.

Dispozițiile acestea n'au valoare în ce privește obligațiunile de întreținere a soției, a copiilor, părinților, etc., — inclusive raporturile industriale și agronomice.

În afaceri extraprocusuale, și în afaceri de faliment, cei chemați la servicii militare sunt considerați ca necunoscuți.

II.

Decretul cu privire la moratoriu, cuprinde dispoziții pe cari le explicăm în următoarele.

§ 1. Termenul de 14 zile este a se socoti astfel: Dacă scadența a fost înainte de 1 August, de pildă în 20 Iulie, atunci moratoriu se întinde până la 14 August. Dacă scadența este de pildă în 14 August, mai pe urmă, moratoriu se întinde până la 28 August.

Interesele (legale!) se pot încasa și pe timpul moratorului.

§ 3. Depuneri până la suma de 200 cor. trebuie să se plătească și în restimpul moratorului. Amânare de chirie au numai cei ce îndeplinesc servicii militare. Taxele de întreținere trebuie plătite la termen. — Datoriile de stat asemenea.

Dispozițiile regulamentului se referă și la contractele civile, nu numai la obligațiile cambiale și comerciale.

Războiul.

Rusia a atacat.

Agentia „Wolf” anunță amănunțele următoare: Indată ce la Berlin a sosit știrea despre mobilizarea generală a Rusiei, fu însărcinat ambasadorul german la Petersburg, să ceară dela guvernul rusesc, ca îndată să sisteze mobilizările împotriva Germaniei și Austriei și în termen de 12 ciasuri să dea declarație despre aceasta. Această însărcinare contele Pourtalés a îndeplinit-o la miezul nopții, între 31 Iulie și 1 August. Ambasadorul german a fost mai departe imputernicit, ca în caz că răspunsul guvernului rus nu va fi satisfăcător, să declare îndată, că Germania se consideră în stare de război cu Rusia.

Vre-un raport asupra răspunsului rusesc la această recercare urgentă n'a sosit din partea ambasadorului nici până în 2 August dimineața, precum nici despre îndeplinirea părții a doua din misiunea sa, deși a constatat, că oficiile telegrafice rusești funcționează încă. În schimb până la 4 ore dimineața au sosit la marele stat major al armatei următoarele raporturi:

1. Azi noapte au atacat podul liniei ferate peste Warthe la Eichenried, via Jarotschin-Wreschen. Atacul a fost respins. De partea germană sunt doi oameni răniți ușor. Pierderile Rușilor nu-s constatate. Incercarea Rușilor de a ocupa Miloslaw a fost de asemenea zadărnice.

2. Șeful gării din Johannsburg și forțierul din Biälla raportează că azi noapte coloană puternică rusească, având și tunuri a trecut granița la Schwiddern, spre sud-est de Biälla, și că două escadroane de cazaci apucată drumul spre Johannsburg. Legătura telefonică între Lyck și Biälla e întreruptă.

Astfel Rusia a atacat teritoriul imperiului german și a început războiul.

Germania declară război.

Petersburg. — „Agentia telegrafică la Petersburg” anunță cu data de 2 August ambasadorul german, contele Pourtalés ziua de 1 August la orele șapte și jumătate seara s'a prezentat la ministrul de externe al Rusiei și în numele guvernului său a prezentat declarația de război a imperiului german.

Trupe germane ocupă un oraș rusesc.

O companie de infanterie germană cu o vizie de mitraliere și un regiment de ulani pătruns ieri în orașul rusesc Kalisch și în Ostoschau, două din cele mai mari orașe din Polonia rusească.

Libau în flăcări.

Crucisătorul german „Augsburg” a anunțat ieri prin radiogram că bombardează portul războiului rusesc Libau și se află în luptă cu crucisător dușman. În portul dușman a așezat torpile. Portul Libau e în flăcări.

Răspunsul Franței.

În aceeași vreme, când Germania a trimis ultimul Rusiei, ambasadorul german din Paris s'a adresat guvernului francez cu întrebarea: atitudine va lua Franța într'un eventual război germano-rus. Guvernul francez a răspuns negativ.

— În 1 August, trupele franceze au început tunurile asupra pozițiilor germane strămoșului Schluff. Germanii n'au avut pierderi mari.

— Trupele franceze — după cum anunță o telegramă scurtă — ar fi trecut granița germană și ar fi ocupat 4 orașe germane. Mai mulți viatori francezi au sburat pe teritoriul german. Austro-Ungaria încă n'a declarat război.

Presă din România.

„Reichspost” scrie: Austro-Ungaria încă n-a declarat război Rusiei, nu pentru că ar avea îndumeriri privitor la datoritele aliaților ei, ci pentru că se așteaptă ca Rusia să-și declare mai târziu intențiile.

Viena are speranță în Franța.

Cercurile vieneze speră că în Franța va câștiga putere curentul ce s'a pornit împotriva războiului. Se accentuează că războiul germano-rus l'a provocat Rusia și astfel Franța nu e obligată să sprijinească cu armata ei imperiul rusesc. „Fremdenblatt” scrie că ne aflăm în fața războiului popoarelor. Despre Franța scrie că semnele arată că va grăbi în ajutorul Rusiei.

Italia neutrală.

După cum se telegrafiază din Roma ambasadorul german a adus oficial la cunoștință guvernului italian că între Germania și Rusia a început războiul. Ministrul de externe italian luând aceasta la cunoștință a declarat că Italia deocamdată rămâne neutrală. În Italia a fost decretată ieri mobilizarea parțială.

Turcia mobilizează.

Guvernul otoman a ordonat mobilizare generală, a făcut însă declarația că Turcia va rămâne neutră.

Atitudinea Statelor-Unite.

M. T. I. primește din Washington că guvernul Statelor-Unite va da azi în publicitate o declarație de neutralitate.

România.

„Neues Wiener Tageblatt” scrie că România va coopera cu tripla alianță.

Românii din Bucovina.

„Viața Nouă”, organul partidului naționalist, tipărește în fruntea ziarului manifestul împărătesc, apoi dă următorul apel:

Fraților,

O văpaie de insulfetire a aprins inimile popoarelor Austriei. Marele și bunul împărat, stăpânit de părintească iubire pentru toți supușii Săi, chiamă la arme popoarele Sale, ca să-și îndeplinească cea mai sfântă și mai măreață datorie. Pleacă pe câmpul de luptă și fiii poporului nostru ca să aducă jertfă sângelui lor întru apărarea tronului și patriei. Pe această cale îi însoțește dragostea și binecuvântarea noastră, care le va oferi puterile și le va înălța sufletul ducându-i la izbândă.

În asemenea momente grele și cumperi-toare gândul nu ne mai poate sta la certele și neajunsurile de toate zilele. Să alungăm vrajbu, să izgonim patimile din inimile noastre ca să intrăm cu suflet curat și neprihănit în lupta pentru o cauză atât de dreaptă și atât de sfântă. Soarta Austriei este soarta noastră.

Revoluție în Franța.

La Viena au sosit știri îngrijorătoare din Paris. Se spunea de revoluție în țara întreagă, și deuciderea prezidențială republicii. Ambasadorul din Viena Duminică toată ziua n'a primit știri de acasă. Pe urmă s'au desmințit știrile despre tulburări și atentate.

Moștenitorul la Budapesta.

Având mandat dela Maj. Sa Monarhul, de a tâlmăci Ungariei mulțămitele Sale, pentru entuziasmul războinic, moștenitorul de tron a sosit ieri, Luni, în Budapesta. Au ieșit la gară toți notabilii, în frunte cu Tisza și cu Andrassy. La gară moștenitorul a cetit, ungu-rept, următorul discurs.

„Mandatul Maj. Sale îmi umple inima cu cea mai vie bucurie. Cu drag am venit în Ungaria, în aceste momente, când națiunea maghiară, în frunte cu capitala, fără deosebire de clasă, de partide, de confesiune și de naționalitate, oferă un tablou atât de înălțător”.

„Bukarester Tagblatt” (ziar din București, cu legături la curte).

„Războiul austro-sârb, spune „Bukarester Tagblatt” nu înseamnă o măsurare a forțelor celor doi beligeranți. Toată lumea e incredințată, că austriacii vor duce la bun sfârșit tema militară și se crede, că nici Sârbilor nu le va lipsi curajul să-și apere patria: ei trebuie să își menție prestigiul militar câștigat în cursul celor două războaie balcanice. Dar nu acesta e punctul de câpetenie.

„Problemele politice sunt acelea, cari predomină — zice autorul articolului. Ele sunt hotărâtoare. Anume Serbia, cu toată încrederea, pe care o are în armele sale, ar fi stat de 10 și de 100 de ori la îndoială, înainte de a provoca ruptura cu monarhia habsburgică, având în vedere inegalitatea șanselor. Dacă opune rezistență, o face din convingerea înrădăcinată, că ea va fi pietricica, ce va urni avalanșa slavă: „Serbia înainte și celelalte vor urma”.

La fel gândea și regele Nikita al Muntenegrului, când în Octombrie 1912 a început atacul împotriva Turciei, — ca cel dintâi dintre balcanici.

Conducătorii politici ai poporului sârbesc compează pe germenii destructivi, cari trăiesc latent în ogorul internațional.

Poate că acești germeni se vor usca sub lava, ce izbucnește din craterul austro-sârb, poate că vor fi striviți cu picioarele de bărbatii de stat cari duc greaua sarcină a răspunderii; există însă și posibilitatea că vor încolți imbi-bați de sânge.

Alături de Austria, stă Germania pentru scopul exprimat de a împiedeca izbucnirea incendiului.

Duelanții să rămână în armă naturală, ce li s'a dat, fără să fie turburați de un al treilea. Calculul acesta s'a mai validat odată și o indicație lămurită asupra forțelor Germaniei a mai putut să oprească odată pe dușmanul Austro-Ungariei, gata să-i sară în spate.

Să sperăm, că accentuarea datoriilor de aliată ale Germaniei va avea și de astădată efectul dorit.

Acțiunile se împune și o a doua chestiune politică: cum se vor comporta naționalitățile din Austro-Ungaria, față de războiul împotriva Sârbilor, — purtători de steaguri panslaviste.

Și acest punct joacă un rol în speculațiunile Serbiei. Ne aducem aminte, că cu ocazia mobilizării și a deplasării trupelor din timpul crizei, provocate prin anxietate, diferite regimente slave s'au arătat dificile. De atunci s'a trecut în catechismul politic al dușmanilor monarhiei duna-rene, că o lovitură din afară ar putea foarte ușor să provoace o explozie internă.

Această credință a prins rădăcini și mai adânci de când armele sârbești s'au lustruit în victoriile repurtate pe câmpiile Macedoniei.

S'a făcut tot posibilul prin agitații, serbării de înfrățire și așa numite aspirații culturale spre a înstrăina pe slavii din monarhia duna-reană de patria lor. Și toate acestea în vederea unui singur scop: în cazul, când slavii din afară de Austro-Ungaria vor începe un război împotriva ei, să aibă siguranța, că Slavii din monarhia habsburgică se vor uni cu ei, ca dezertori.

Proba soluțiunii acestei probleme a început Marti, la orele 6 seara.

Al treilea punct politic cardinal este în Balcani. Lovitura Austriei îndreptată contra Serbiei trezește din nou, în întregimea ei, chestiunea orientului. Dela Belgrad până la Atena și delaceteșing până la București, totul se pune din nou în nișcare, în primul rând Bulgaria. E cert că

Serbia n'a apucat încă să se fixeze în teritoriile macedonene, de curând cucerite. Spre a asimila, mai mult, sau mai puțin, aceste teritorii, ar fi avut nevoie de munca liniștită și conștientă a cel puțin unui deceniu.

Ispita de a interveni acolo, fie prin armată, fie prin provocarea unei revoluțiuni interne, — la început — este prea mare pentru Bulgaria. Și când Sârbii, slăbiți eventual de lupte deocamdată nu se știe, dacă vor fi într'adevăr lupte, — atunci probabil că Bulgarii vor putea fi reținuți să pună degetul pe Macedonia. În orice caz, Românii le stau în spate. Așa dar materialul pentru posibile complicații se grămădește. Și frontul grecesc?

Pe Greci, Bulgarii i-ar lăsa în seama Turciei, care n'ar avea nimic de obiectat să trateze cu Grecia între patru ochi chestiunile în litigiu, cari există între ele, ca consecințe ale războaelor balcanice.

Să ne gândim apoi și la nenorocita Albante și mai adăogând și Muntenegrul, vom vedea cum valurile cutremurului de pământ înaintează în toate direcțiunile. Și toate aceste valuri au pornit din Belgrad.

Cine ar putea să spună, ce se va întâmpla? Pentru moment, am indicat numai ce se poate întâmpla”.

„Mișcarea”

(ziar liberal din Iași):

Situațiunea se prezintă așa de gravă, încât impune tuturor Românilor datoria imperioasă ca să uite pentru moment tot ce poate să-i despartă.

Partidul conservator-democrat, suntem fericiți s'o constatăm, în declarațiunea publicată de „La Roumanie”, și-a și făcut cunoscută hotărârea de a urma calea pe care o dictează patriotismul. Nu putem să ne îndoim că partidul conservator și celelalte grupări politice se vor inspira din acelaș sentiment.

Cu toate complicațiunile cari ar putea interveni și cari vor fi incalculabile prin consecințele lor, este încă de sperat că conflictul austro-sârb se va localiza sub înrăurirea sforțurilor unanime a tuturor statelor cari, ca și noi, nu neglijează nimic ca să evite o conflagrațiune generală.

Datoria României, fiindcă nu a depins de ea ca să înlătore conflictul austro-sârb, este să se abțină dela orice manifestațiune inoportună și în contradicție cu interesele și relațiunile ei de prietenie.

Manifestațiunea proiectată alaltăeri la București, în urma unui apel anonim, plin de ură împotriva unui mare stat vecin și amic, constituie un act regretabil într'un moment în care avem nevoie de toată prevederea și de tot sângele nostru rece.

Facem apel la toți ca să se evite pe viitor orice act inconstient, azi în deosebi vinovat, ori ce manifestațiune de discordie în împrejurări în cari unanimitatea e necesară, orice tentativă menită să compromită sau să angajeze autoritatea statului prin violența străzei, pe care guvernul are datoria s'o împiedece.

(Acest manifest al guvernului liberal s'a publicat și din partea noastră, în resumat.)

„Seara”.

Uraganul se apropie. Situația internațională e așa de gravă că nici cei mai optimiști nu mai cred că mareladezastru internațional care inspăimântă Europa de treizeci de ani încoace, ar mai putea fi evitat. Minată de tulburări interne, apăsată de datoriile necesitate de

INȘTIINȚARE.

HI 1879

Aduc la cunoștința on. public, că mi-am amplificat atelierul de croitorie cu un magazin de haine gata pentru băieți și copii cu mantale de tranzițiune și mantale de gumă. — Prețuri fixe convenabile. — Serviciu prompt. — La dorință în provincie trimet mustre.

Roagă binevoitorul sprijin:

HIRSCH ANTAL,

croitor domnesc ARAD, Andrassy-tör nr. 22.

imensese cheltuieli militare, stăpânită de o oligarhie incultă, rapace și desmățăta care nu-și vede scăparea decât într'un război chiar dezastruos, Rusia a căutat să-l provoace trimetându-și bombele prin Belgrad în Austria. Acum e prea târziu ca să-l mai oprească, după ce l-a căutat și l-a început. Trupele austro-ungare au trecut Dunărea în Serbia, cazacii așteaptă ordinul să intre în Austria, Germania își va avea cele trei milioane de ostași în șapte zile la granițele Franței și Rusiei, Anglia va bloca și va bombarda coastele germane, Italia își va trimite regimentele peste graniță.

Banda neagră care stăpânește azi Rusia cu închisorile, cu spânzurațiile și cu progromurile ei, își va realiza astfel visul macabru al măcelului general, al strivirii cărnurilor a șaisprezece milioane de oameni, al vaetelor lugubre cari vor umple de odată întreaga Europă.

În aceste împrejurări grave, când dezastrul cel mare se apropie, când trâmbițele sună pretutindeni împrejurul nostru, problema atitudinii noastre în cazul unei conflagrații generale cere o imediată deslegare.

Fără îndoială că atâta vreme cât va fi posibil vom căuta să ne ținem în cea mai strictă neutralitate. Stat mic și popor sărac de abia consolidat nu vom face noi nebunia să-i provocăm pe alții, să începem un război numai pentru a ne afla în treabă. În cazul unei conflagrații generale însă situația noastră geografică nu ne permite să stăm deoparte. Cuprinși între Austria și Rusia va trebui să mergem alături de una ori de cealaltă.

Rusia, care știa că va provoca într-o zi actualul conflict, a căutat în ultimul timp cu ajutorul Franței, într'un concurs pe care se vedea silită de interesele ei mai mult decât de dragul nostru să ni-l acorde și prin vizite măgulitoare, să ne atragă în brațele ei. Și mulți, uitând că Rusia a venit totdeauna ca prietenă la noi, dar iarăși că totdeauna a încercat sau ne-a luat ceva, s'au simțit încântați că țarul Nicolae al II-lea care altădată își trimetea numai portretul prin satele românești pentru a servi drept icoană țăranilor noștri, a binevoit de data asta să vie în persoană la Constanța spre a ne reaminti tradiționala camaraderie de arme de pe urma căreia am rămas fără Basarabia.

Sunt unii cari cred în mod sincer că Rusia ne-ar ajuta în adevăr pentru a ne realiza idealurile noastre naționale și ar dori deci o colaborare cu imperiul moscovitilor în cazul unei conflagrații europene.

Aceștia nu înțeleg sau nu vor să înțeleagă tendințele celor ce stăpânesc colosul dela Răsărit, nu-și dau seama că Rusia n'are nici un interes să ne vadă întărindu-ne și înălțându-ne. Idealul Rusiei oficiale e stăpânirea tuturor slavilor și așezarea autorității muscălești pe malurile Bosforului. Ori odată Austro-Ungaria înfrântă noi am rămâne singura piedecă în calea aspirațiilor oligarhiei rusești.

Ar trebui să fi deci nebun sau inconștient ca să crezi că Rusia care luptă din toate puterile pentru sfărțirea Austro-Ungariei numai pentru a-și înfăptui idealul ei panslavist, ar căuta să creeze în locul imperiului habsburgic o Românie puternică care s'o despartă de slavii dela sudul Dunării.

Asta ar însemna ca ea singură să distrugă cu o mână, ceea ce a creiat cu cealaltă, să-și creeze singura o piedecă în locul alteia de abia înlăturată. De fapt Rusia se gândește odată cu distrugerea Austro-Ungariei și la distrugerea României, căci numai așa își va putea înfăptui planurile. Că astăzi vrea întâi sfărșirea Austro-Ungariei slujindu-se de România pentru aceasta, o fac fiindcă Austro-Ungaria e piedica cea mare, convinsă că în urmă cu România ar isprăvi repede.

Iată de ce credem că ar fi o adevărată crimă contra noastră, o adevărată sinucidere națională, dacă am lua o atitudine favorabilă Rusiei în împrejurările de astăzi. O crimă contra noastră și o crimă contra civilizației amenințată să se prăbușească sub copitele calilor cazacilor, să fie înăbușită de puhoiul ignoranței și sălbătăciei rusești.

Al. Filipescu.

Radoslavov despre neutralitatea Bulgariei.

Radoslavov, șeful guvernului bulgar a făcut în ședința sobraniei următoarea declarație:

1. Îndată ce am primit cunoștință despre nota austro-ungară, am declarat că Bulgaria va fi până la sfârșitul conflictului strict neutrală. Aceasta hotărâre a fost adusă imediat la cunoștință guvernului sârbesc.

2. Toate statele vecine ne-au întrebat ce atitudine vom lua. Se poate, că în străinătate mulți au crezut că Bulgaria jignită va face acum o încercare ca să ia o altă atitudine decât neutrală. Dar eu conform concepției desfășurate mai de mult și conform programului meu și mesajului am declarat din nou că Bulgaria va rămâne până la sfârșit neutrală.

Raporturi prietenești cu România.

Incidentele, ce au avut loc la granița româno-bulgară au deșteptat în o parte a populației credința că conflictul dintre Austro-Ungaria și Serbia au găsit Bulgaria într'o situație grea. Am luat măsuri de urgență ca să ștergem orice urmă a acestor incidente, ceea ce guvernul român a întâmpinat cu mulțămire și mă simt fericit că Vă pot spune, că guvernele României și Bulgariei pot declara că toate neînțelegerile ivite între cele două state în urma incidentelor amintite sunt deplin aplanate.

Raporturile cu Turcia.

4. Raporturile noastre cu Turcia pot spune că sunt: **mai mult decât prietenești.** Tratatul pentru încheierea contractelor comerciale cu Turcia au avut un rezultat favorabil.

5. Cu Grecia raporturile noastre sunt iarăși normale. Divergențele ivite în vremea din urmă, deși nu sunt deplin aplanate, cu timpul se vor regula favorabil. Bulgaria în consecință e în raporturi bune cu toți vecinii săi.

6. Dacă însă unii concetățeni de ai noștri, cari trăiesc departe de noi, întreprind lucruri pe cari alte guverne le desaprobă, pentru aceste fapte nu poate fi făcut responsabil în nici un caz guvernul bulgar, pentru că acești concetățeni nu stau sub noi și sunt responsabili pentru faptele lor respectivelor guverne străine. Guvernul bulgar nu poate fi bănuit cu aceste fapte. Cred de imposibil ca în Bulgaria să mai poată face oricine altul politică, afară de mine, iar dacă totuși s'ar găsi vre-unul, mă aflu în situația ca să iau măsuri necesare pentru împiedecarea acestor fel de încercări. Voi face o politică curat bulgară, clară și sinceră și tot ce e în legătură cu aceasta o să Vă aduc la cunoștință.

7. Când guvernul actual a luat puterea, ne găseam în război la toate granițele noastre. Am ieșit din această criză fără zguduiri sau vre-un război intern. Europa s'a putut convinge că Bulgaria e locuită de un popor înțelept, care e conștios în acțiunile lui și știe prețui menținerea păcii. Înainte de toate am luat măsuri pentru apărarea integrității Bulgariei. Știm prețui solidaritatea partidelor și sperăm că eu puterile unite vom putea face față pretențiilor situației tulburi. Nu suntem agenții nimănui în aceasta clipă și vom face o politică corăspunzătoare intereselor bulgare.

Armatele europene.

Găsim în ziarele din străinătate, următoarele date statistice:

Serbia dispune de o armată de prima linie de 100.000 de oameni. În timp de război însă mobilizarea poate să-i dea o armată de 350.000 de oameni.

Rusia care în timp de pace are sub arme 1.300.000 de oameni, poate mobiliza și pune în acțiune patru milioane de soldați, ba chiar, la extrem, efectivul general mobilizabil se poate urca la 5.400.000.

Franța are pe picior de pace un efectiv de 560.000 de oameni. În caz de război însă ea ar putea realiza cifra de 3.500.000.

Anglia dispune de o armată regulată, de re-

zerve și de o armată teritorială al cărei efectiv general se ridică la aproape 600.000 de oameni. Din aceștia, corpul expediționar, care va intra imediat în luptă, numără 160.000 de soldați.

În fața acestei grupări de forțe iată cum se prezintă armatele triplei alianțe:

Austro-Ungaria, a căreia armată de război este socotită la 2.000.000 de soldați, se poate bizui, după datele cele mai noi, pe aproximativ 3 milioane de oameni.

Germania, care are sub drapel 625.000 de soldați, și pune în cumpănă o forță de 4.700.000 de oameni.

Italia, care în timp de pace are un efectiv de 300.000 poate conta, în caz de război, pe un efectiv de 1 milion 130.000 de oameni.

În cazul unui război european grupările de forțe de mai sus s'ar prezenta astfel:

Tripla alianță, aproape 9 milioane de oameni. Tripla înțelegere împreună cu Serbia, 10 milioane.

Cifrele sunt cele maxime, dar de sigur că un asemenea război va cere desfășurarea forțelor maxime ale statelor respective.

Războiul însă se va purta și pe apă, unde forțele respective stau în următorul raport:

Tripla înțelegere: Franța cu 382 de vase, Anglia cu 484, Rusia cu 173.

Tripla alianță: Germania 296 unități. Italia 161, Austria 105.

În socoteala de mai sus am ținut seama numai de cele două mari grupări politice din Europa și de Serbia. Conflagrația însă va atrage în vârtejul ei și alte state.

În primul rând România va mobiliza cel puțin 500.000 de oameni.

Grecia 250.000.

Bulgaria aproape 400.000.

Belgia 200.000.

Svedia, despre care se spune că stă de partea triplei alianțe, 400 de mii.

Așa dar conflagrația generală va pune față în față 20 de milioane de oameni înarmați...

INFORMAȚIUNI.

Arad, 4 August 1914.

Redacționale. Anunțăm cu plăcere cetitorilor noștri, că d. Vasile Stolca, profesor la școala de fete din Sibiu, și căutat colaborator al revistelor de literatură frumoasă, a intrat în reducția noastră, pe timpul acesta critic, ce altora le servește de vacanță. Astfel vom putea scoate ziarul pe 8 și 9 pagini, de câte ori va cere trebuința, luând știrile noastre direct din marile ziare ale apusului: franceze, germane și engleze.

ADUNAREA GENERALĂ A „ASTREI”. Ni se trimite următoarele: Adunarea generală a „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român”, ce era să se țină în Năsăud la 15/28 August a. c. s'a amânat pe timp nedeterminat și lucrările împreunate cu ținerea acestei adunări s'au sistat. — Președintele „Asociației”, Nicolau Ivan, membru în comitetul Asociației.

AVIZ. Adunarea generală a „Reuniunii învățătorilor Români Sălăgeni” precum și petrecerea proiectată a se ține în Jibou la 9 August să amână pe timp nedeterminat. Pentru comitet. Cu distincă stimă Alexandru Manu.

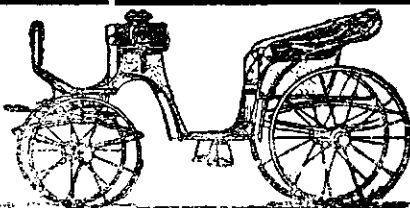
Fiul împăratului german. Sâmbătă seara a avut loc în castelul Bellevue din Berlin căsătoria prințului Oskar cu contesa Maria Ina Basewitz. Căsătoria civilă a fost încheiată în fața ministrului curții imperiale, iar după aceasta a avut loc imediat ceremonia matrimonială în biserică. Au luat parte la festivitățile aceste membrii casei regale prusiace și rudeniile mai

Ka 12.

Telefon Nr. 467.

Kardos Gyula,

cea mai mare fabrică de trăsuri sudungară cu putere electrică TEMESVÁR-GYÁRVAROS, Háromkirály-ut 14. sz. (Casa proprie).

Mare magazin de trăsuri noi și folosite.

Pregătesc lucruri de fierar, rotar, șelar, de lastrait și orice reparări de brânșă aceasta, cu prețurile cele mai moderate — Prețurent gratis și franco. — Cară funebre, felurite căruțe >landaner< cu prețuri moderate

ropiate ale miresei. Tânăra nevastă va purta viitor numele: contesa de Ruppia. Prințul Kar a petrecut numai două zile lângă tânăra soție și azi a plecat pe câmpul de războiu.

Moartea lui Jean Jaurés. Sunt trei zile, de când o scurtă telegramă a adus știrea că conducătorul socialistilor francezi Jean Jaurés a murit de glonțul unui student fanatic. Amănunții acestui eveniment senzational în viața Pașului nu sunt cunoscute. Starea de războiu a săntins peste întreaga Europa a intrerupt comunicația, cu toate acestea se poate constata, că Jaurés a căzut jertfă în lupta care a dus-o la ideea păcii. Când pericolul războiului a izbucnit și la porțile Franței, socialistii francezi au pregătit să protesteze energic împotriva războiului al republicii franceze pentru Rusia. Pe 23 August a fost convocat la Viena congresul internațional al socialistilor. Din cauza stării de războiu din monarhia noastră biroul internațional a abandonat Viena și a hotărât ca congresul să se țină în Paris și încă în 9 August. Rolul principal în aranjarea acestui congres i-a revărsat lui Jaurés. Ziarul lui: „Humanité” în numărul din 30 Iulie a agitat pentru pace. Articolul, de sigur a fost cel din urmă al genialului conducător al socialistilor din Franța, se sfârșea: „congresul îl vom deschide cu o măreață manifestație demonstrând sutele de mii a muncitorilor din Paris pentru pace”.

Cu o zi mai înainte a fost publicată declarația partidului socialist din camera franceză, în care de toți membrii și în care se zice între altele:

„Franța și Europa trebuie să-și concentreze toate puterile în scopul ca intervenția propusă Angliei să reușească, căci orice acțiune armată a Rusiei ar strica numai acestei străduinți sale și înțelepte. Partidul declară, că Franța, nu își subordonează pretențiunea sa la Alsacia și Lorena de mai mult de 40 de ani în interesul cel mai înalt al păcii, nu se poate lăsa să intră într'un conflict, la care miza ar fi Sârbia. Partidul mai declară că Franța singură are dreptul să dispună asupra sa, și țara în nici un caz nu-i permis să fie împinsă într'un conflict grozav prin interpretarea mult sau mai puțin arbitrară a acordurilor încheiate în secret. Franța trebuie să-și păstreze deplina libertate de acțiune, pentru ca să exercite o presiune asupra Europei în interesul păcii”.

Asasinarea lui Jaurés a provocat o mare așteptare în întreaga muncitorime din Franța și multe părți amenință să izbucnească tulburări. Unele asasinului se pretinde a fi Vinet sau Vinas și el de multă vreme a căutat prilej să-și săvârșească planul. În după amiaza fatală, Jaurés, dăduse, ca de obicei, cu mai mulți prieteni cafeleaua Croissant din Rue Montmartre, unde a ocupat loc lângă o fereastră deschisă, la care fusă slobozise perdelele pentru ca să nu fie deranjat de pe stradă. Deabia a trecut însă zece minute, perdelele au fost trase la o parte din partea și 3 detunături de revolver au alarmat toată cafeleaua. Jaurés a căzut jos de pe scaun. Două gloanțe l-au nimerit în cap, iar unul a intrat în umăr. În câteva minute el a murit înainte de a i se putea da vre-un ajutor medical. Asasinul, care a fost imediat deținut și purtat foarte cinic și a refuzat să dea lămuriri și asupra motivelor, cari l-au îndemnat la așa faptă.

Birou de ajutorare. Primarul orașului Arad, Varajassy a lansat un apel către locuitorii orașului, în care aduce la cunoștință că azi se va deschide „biroul” (Népiroda) pentru ajutorare și informarea familiilor celor plecați în război. Biroul e pe strada Tabaydi Károly 1, în anul I. Orele de oficiu: 3—7 după amiază.

Cum a murit Hartwig? Din un izvor autentic din Viena „Grazer Tagespost” îi informată spre moartea subită a ambasadorului Hartwig din Belgrad în modul următor: În deosebi pentru impresia rea că Hartwig nu s'a prezentat la masa, care s'a săvârșit în Belgrad pentru ocazia suleltului moștenitorului de tron Francisc Ferdinand. Când a sosit ambasadorul austro-german din Belgrad Giesel, imediat l-a cercetat, însă se justifică. Giesel l-a ascultat un timp pe Hartwig, iar după aceea, i-a zis într'un ton rece: „Dacă Excelența Sa aceea crede, că eu ace-

stea mă va putea duce în eroare, se înșală. Într'aceea Giesel îi arată o scrisoare, de a lui Hartwig, din care se vedea, că și el este amestecat în atentatul dela Serajevo.

Când a văzut-o aceasta Hartwig, l-a ajuns un atac la inimă și la moment a murit.

Revista „Luceafărul” aduce la cunoștința abonaților săi că din cauza evenimentelor nu poate să apară până după încheierea campaniei militare. În schimb, va publica la vremea sa mai multe numere duble, dând abonaților deplină compensație.

Atitudinea Bulgariei. Oficiosul „Volia” scrie: În aceste momente grave și hotărâtoare pentru Serbia noi, cari suntem cel mai rău atinși de perfidia sârbească, nu resimțim nici o bucurie vrăjmașă. Guvernul bulgar a declarat că va păstra neutralitatea și aceasta depășește tot ce Serbia era în drept să aștepte din parte-ne. Totuși guvernul nostru trebuie să urmărească cu mare atenție desfășurarea evenimentelor.

Ceeace se întâmplă azi este faza treia a războiului balcanic. Răspunderea morală cade toată asupra Serbiei căci această fază n'ar fi izbucnit atât de teribil dacă Serbia nu ar fi refuzat să se țină de tratatul de alianță sârbo-bulgar; cari vor fi consecințele, aceasta nu se poate ști încă; ceeace e mai probabil deocamdată este că conflictul va fi localizat. Guvernul are datoria de a veghea și de a fi gata să apere interesele bulgare și exclusiv pe cele bulgare.

Ziarul „Mir” organul Gheșov scrie: Bulgaria trebuie să facă să i se plătească neutralitatea de Serbia. Bulgaria poate impune Serbiei anume compensații pe calea pacifică.

CEL MAI BUN LOC DE RECREARE ÎN ARAD sunt scâlziile dela Murăș „Neptun”.

Buffet. — Scâlzi calde de aer și soare. (Ne 2255.)

x În atențiunea holnavilor! Balsamul Mittelmann pentru stomac încetează în scurtă vreme lipsa de apetit, incuierea scaunului, durerile de cap, cărceii de stomac, arderea de stomac, apoi tot felul de boale de intestine, luând de 3 ori pe zi, înainte de mâncare, câte o lingură cafea. **Prețul 2 coroane.** Pregătește și expediază: **Eugen Mittelmann, farmacie la „Leul de aur” în Ungvár, str. Nagyhid-u. (Mi 1621)**

Ultima oră.

FLOTA RUSEASCĂ S'A REVOLTAT.

După o știre primită de „Frankfurter Zeitung”, flota rusească, ce staționează la Sebastopol s'a revoltat. Amănunte lipsesc.

JAPONIA.

„Reichspost” primește prețioase informații, din parte autorizată:

„Japonia încă nu s'a declarat neutralitatea. Se poate da ca sigur că la începutul războiului european Japonia se va pune pe un punct de vedere expectativ, și va interveni abia în cazul, când își va vedea amenințate interesele. Deocamdată Japonia este absorbită de consolidarea internă, dar desfășurarea evenimentelor va face ca tempo al consolidării să se accelereze.

Simpatiile Japonezilor sunt pentru Germania și pentru Austro-Ungaria. Succesele militare ale Japoniei se datoresc spiritului militar german.”

Alt ziar comunică amănunte despre vizita de prezentare a noului ambasador japonez la contele Berchtold, și face aceleași observații ca și „Reichspost”.

ATACUL RUSIEI.

Allenstein. — De-a lungul frontierei s'au întâmplat mai multe ciocniri mici de cavalerie. Johannsburgul, care e apărat de un escadron de dragoni, a fost atacat de Ruși. Atacurile se repetă. Pierderile de partea rusească sunt vr'o 20 de oameni, de partea germană numai vre-o câțiva ușor răniți.

Königsberg. — În Eydtkuhnen a intrat o patrulă rusească. Oficiul postal din Bilderwaischen a fost nimicit. Rușii au trecut frontiera prin mai multe puncte.

FRANCEZII.

Metz. — Un medic francez împreună cu doi ofițeri francezi travestiți, au încercat ieri să inficieză o fântână cu bacili de holeră. A fost osândit îndată la moarte și împușcat. (Știrea e din izvor german și necontrolabil).

PĂRERI VIENEZE DESPRE ITALIA ȘI ROMÂNIA.

Viena. — Italia a declarat că rămâne neutră, motivându-și declarația prin prietenie față de aliata sa. Această declarație trebuie înțeleasă astfel, că regatul italian e deocamdată în atitudine rezervată.

România și Bulgaria înlăturând incidentele de frontieră stau astăzi în relații prietenoase. Că tocmai în clipele de față își iau atitudinea aceasta reciproc favorabilă, se consideră la Viena ca un simptom îmbucurător.

Guvernul român încă nu a dat declarații despre ținuta sa. România însă pentru păstrarea neutralității sale, și împotriva trupelor rusești, va fi vădită silită, să pună mâna pe arme; urmează în mod firesc de aici, că România ajunsă odată într'atâta, mai bine se hotărăște îndată și-și caută fericeala alăturându-se puterilor centrale.

BULGARIA ȘI ROMÂNIA.

Sofia. — Declarația de război a Germaniei a fost primită cu bucurie în cercurile naționaliste. Pentru atitudinea Bulgariei, — decizătoare e atitudinea ce-o va lua România. După unele vești *România va trebui să răspundă războiului în nota Rusiei, în care guvernul moscovit, cere lămuriri, ce atitudine va lua regatul român într'un războiu austro-rus.*

FRANȚA ATACĂ.

(A. T. V.) Trupele germane nu au năvălit încă pe teritorul francez. O divizie din corpul 8 a ocupat ducatul de Luxemburg (stat independent cu întindere de 2586 chm. pătrați), dar măsura aceasta s'a luat în vederea apărării căilor ferate, a căror întreagă rețea este închiriată de Germania.

Din mai multe părți ale graniței germane se anunță însă că trupele franceze au trecut pe teritoriu german, pătrunzând în diferite localități.

Aviatorii francezi, venind dinspre Belgia, au încercat să prăpădească liniile ferate germane, aruncând bombe.

UN NOU ATAC FRANCEZ.

Berlin. — Sentinele și patrulă franceze au tras a'altăscară focuri asupra sentinelor germane din pasul Schufft în provincia renană. Germanii au răspuns. Pierderi nu sunt.

MANIFESTUL FRANCEZ.

Prezidentul republicii a lansat un manifest către populație, în care spune că trebuie să se ordoneze mobilizarea *pentru apărarea teritoriului țării.* De alianța rusească nu se face amintire.

POSTA ADMINISTRATIEI.

Ioan Murgu, Curtea. Am primit 7 cor. în abonament până la 30 Septembrie a. c.

Redactor responsabil: Dr. Sever C. Dan.

O rugare modestă,

care nu vă costă nici o eboană dar Administrația noastră îi poate fi de mare folos. — Administrația noastră roagă pe toți cei ce țirguiesc și comandă din articolele anunțate în foaia noastră, să amintească că firma a cett-o în ziarul acesta.

Prospect.

Internatul cel nou din Braşov

pentru elevii şcolilor româneşti (gimnaziu, reale, comerciale) din Braşov s'a deschis în *1 Septembrie 1912.*

Clădirea e impozantă, aproape de şcoală şi are:

- sale spaţioase şi luminoase de dormit (cu paturi de fier, cu somieră şi saltea).
 - sale luminoase de studiu.
 - sale separate de mâncare (sofragerii).
 - coridoare spaţioase, închise, luminoase.
 - conduct de apă (din izvoare de munte).
 - local propriu de baie cu duşuri.
 - încălzire centrală (calorifer).
 - infirmierie (spital) în grădină.
 - grădină mare cu pomi.
 - cât mai curând: lumină electrică.
- Elevii internatului capătă:
- hrană bună şi igienică.
 - sprijin la prepararea lecţiilor.
 - baie.
 - tratament medical.
 - supraveghere, lăsându-li-se însă peste zi şi libertatea cuvenită.

Internatul e proprietatea şcolilor şi buclăria se conduce în regie proprie.

Taxa de 1 elev e 700 cor. pe an şi se plăteşte în 4 rate anticipative, eventual şi lunar.

Condiţiunile de primire. Cererea de primire se va da până în 15 Aug. n. şi va fi însoţită de următoarele acte:

- ultimul testimoniu şcolar.
- act de naştere.
- act de revaccinare (numai pentru elevii claselor I—IV. gimn. şi reale.)
- atestat medical, că elevul e sănătos.
- declaraţiune legală, că părinţii se supun normelor cuprinse în regulamentul internatului şi admit în caz de proces competenţa judecătorească din Braşov.

Fiecare elev va aduce cu sine:

- 6 cămăşi de zi.
- 4 cămăşi de noapte.
- pantaloni de baie.
- 6 ismene.
- 12 batiste.
- 12 perechi de ciorapi.
- 6 ştergere.
- 3 cearceafuri de pat.
- 1 plapomă cu nasturi.
- 3 cearceafuri de plapomă cu găuri pentru nasturi.
- 1 pernă de cap.
- 4 feţe de pernă.
- perie de cap, de dinţi, de băine, de gheţe, peptene des şi rar, săpun.
- 2 perechi de gheţe şi pantofi de noapte.
- 6 servete de masă şi câteva cărpe de praft.
- chipiul şi uniforma obicinuită la şcolile noastre din Braşov. (Aceste se pot comanda după înscriere. Chipiul e obligat dela cl. III. în sus, iar uniforma dela cl. V.)

Toate aceste lucruri trebuie consemnate într'un inventar scris în 2 exemplare.

Părinţii vor însemna cu arnicu roşu *ruţele şi hainele*, cosând pe ele numărul, ce se va da deodată cu răspunsul de primire. Rufe defectuoase (sdrenţuite) nu se primesc.

Pentru asigurarea locului în internat se cere plăţirea momentană a taxei pe una sau mai multe luni. Orice epistole precum şi banii se vor trimite *la adresa: Ioan Petrovici*, profesor gimnazial, Brassó (Braşov), Str. Prundului 39, care va da toate informaţiunile şi desluşirile necesare.

Ca să nu fie nimenea expus de a fi refuzat în timpul ultim, e bine ca cererea de primire sau cel puţin de prenotare, să se trimită cât mai curând!

Direcţiunea internatului
(Strada Prundului —
Porond u. Nr. 39.)

(I 2272—6)

LIBRĂRIA ŞI TIPOGRAFIA „ŞCOALA ROMÂNĂ” DIN SUCEAVA

caută un

funcţionar comercial

serios, capabil şi cu însuşiri recomandabile în etate de 23—24 ani. Salar lunar între 120—150 cor. Timpul intrării în serviciu 1—15 August. Respectivul are posibilitatea să avanseze şi la postul de conducător al acestui institut. — Ofertele însoţite de atestate coplate, de certificatul de naştere şi de fotografie, să se adreseze librăriei „Şcoala română” Suceava (Bucovina). (So. 2254)

Preţuri
ieftine!

(Ba 2207)

Garanţă
pe 10 ani

Maşină familiară de cusut Cor. 75
Maşină de cusut cu luntre rotundă . . . Cor. 130
Maşină bobbin central. . Cor. 140

Pentru plăţiri în rate
cu 12% mai scump.

Biciclete, gramofone, părţi separate la acestea. — Peşuri de fabrică, cu garanţă. — Numai articlile de primul rang.

BAUMGARTEN GÉZA, Marosvásárhely.

In atenţiunea negustorilor!

Acoperirea trebuinţelor de ciocoladă şi zaharicale pentru peşuri de fabrică. :: ::
In depozit: Kugler, Heller, Túrth şi Manner. :: ::

GÁBOR MIKLÓS Arad,
Piaţa Andrásy, colţul Salacz utca
Telefon 1059. Telefon 1059.

(Ga 2270)

HOTEL „BOULEVARD”

SIBIU.
NAGYSZEBEN.

Zidit din nou s'a deschis în **1 Mai 1914.** Este situat în cel mai cercetat şi mai frumos loc în oraş. Privelişte admirabilă. **60 camere elegante moderne.** Încălzire centrală, electricitate, apă caldă şi rece, lift, garaj p. automobile, automobil la fiecare tren. **Restaurant propriu excelent.**

Roagă binevoitor sprijin arendatorilor:

HAYDEKER şi KASPER.

Camere dela 3 cor. în sus.
Ha 2187

Se caută

un candidat de advocat

cu practică bună. Adresa la administraţia acestui ziar. Ba 2279—

Cea mai bună carte bisericească!

CANTORUL BISERICESC

sau cuprinsul vecerniei, utreniei liturghiei pe 8 glasuri, împreună cu rândualul serviciului tuturor sărbătorilor de pe întreg anul şi a tipicului bisericesc. Aranjat de învăţătorul **George Bujigan.** Aceasta carte nu trebuie să lipsească din nici o biserică, precum din nici o casă creştină. Cu peste 450 pagini. Preţul unui exemplar broşat e 10 cor., legat în pânză 12 cor., în pele 14 cor.

De vânzare la:

Librăria „CONCORDIA” (Tribuna),
ARAD, strada Deák-Ferenc nrul 20.

Ceasornice,

Bijuterii,

Gramofone, Plăci.

Chiar şi pentru
plăţiri în rate.

Ceasornice „Strava”, dela 8 cor. în sus, încl. literă fileră. Lunar nou recepţii de plăci. Mare magazin articlile pentru sport şi lampă electrică pentru buzunari. Pentru ceasornicele şi gramofonele noui se dă garanţie de 10 ani, iar pentru reparaţii o garanţie de 5 ani. **Atelier de reparare** pentru ceasornice, bijuterii, gramofone. Schimb de aur şi argint sdorbit. T. József, Cronometru şi orologier artistic, Szeged (Szegeş) Dugonics-tér Nr. 11. *Numeroase scrisori de recunoştinţă. Preţuri ilustrat gratis. Permanent t. t. de plăci româneşti.*

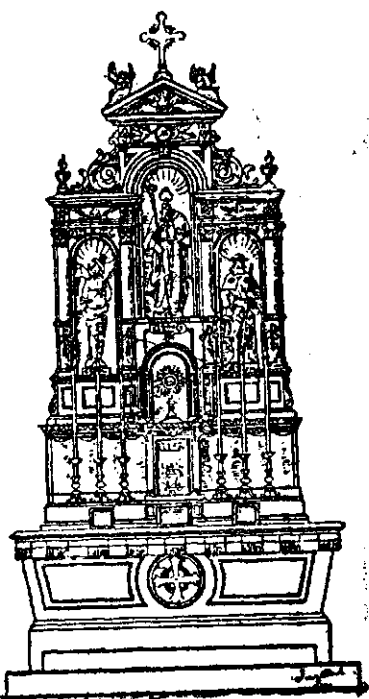
ANUNŢURI

SE PRIMESC CU PREŢURI
MODERATE LA ADMINISTRA-
— TIA ACESTUI ZIAR. —
TELEFON: 750.

Su 1920

Izbotha István

Artă de construcție de altare și de aurire artistică
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 26 sz.

Am on. preoșimă gr. ort. și gr. cat. lucrări de sculptură, iconostase, altare, amvoane, fântâni pentru apă, cosciugul Domnului, statire, icoane, scaune duhovnicești. Lucrări de aurire și pictură executată artistic de la cele mai simple până la cele mai decorate. Primește spre renovare și pictură iconostase și altare vechi. — Prețuri nu am și proiecte artistice și prospecte convenabile servite gratis. — Pentru primirea lucrărilor merg la fața locului pe cheltulala proprie.

Délczeg Pál

PIETRAR

BISTRITA, (vis-à-vis) de cimitirul evanghelic.

Atrage atențiunea on. public din loc și provincă asupra magazinului de **PIETRE MORMÂNTALE** și atelierului de pietrărie. — Bogat asortiment de monumente mormântale de marmoră de Carrara, granit, sienit, porfir, labrador etc. Execută totfelul de lucrări de pietrărie și sculptură în piatră, după orice desen, precum în monumente mormântale, s. Treime, cruci pe lângă drum și lucrări de piatră pentru clădiri în stilul cel mai frumos și modern. Renovarea și aurirea monumentelor vechi mormântale se execută prompt și ieftin. — Prospecte și deseneuri la dorință trimet gratis și franco. — Renumita mea firmă să nu o confundați cu alte firme similare. (Na 1347)

INGINER

CAROL GRAEFF

Biron tehnic și întreprindere de instalațiuni
Bistrița (Besztercze) str. Ungur nr. 25.

Execută lucrări pentru luminatul central cu electricitate, baterii de electricitate, curent slab, apaducte și canalizare, în orice mărime și execuțiune. Lăferează motoare, mașini industriale, transmisiuni, aparate medicale și pentru semnale, fiere de călcat cu electricitate, aparate pentru încălzit și fert. Execută schițe, proiecte, prospecte și socoteli de rentabilitate gratis fără obligamente. (Ga 1349)

Magazin permanent de totfelul de
lampe electrice și material de instalațiuni.

Plătiri în rate!

Condițiuni favorabile de plătire!

Plătiri în rate!

Pentru lucrările executate garanție pe mulți ani. Întreprinderea aceasta nu e provizorie.

CELE MAI EXCELENTE

CEASURI DE TURN

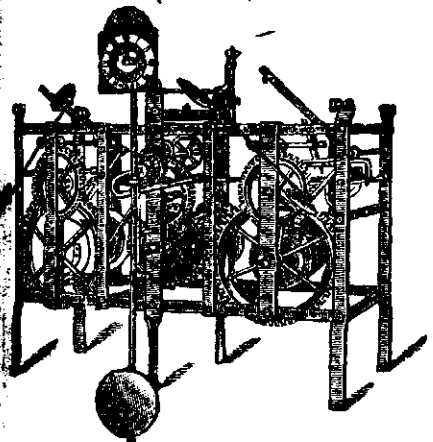
(Pa 2103)

execută din oțel, fier și aramă precum și repararea precisă a acestora pe lângă garanță.

Papp Kálmán

fabricant de ceasuri pentru turn
Temesvár-Gyárváros, Fő-u. 34

— Prospecte gratis. —
La dorință merg pe cheltulala mea la fața locului. —

NOUĂ

prăvălie de obiecte mecanice.

NOUĂ

prăvălie de obiecte mecanice.

Cu stimă aduc la cunoștința on. public din localitate și din provincie, că în

Timișoara-Cetate (Temesvár-Belv.) Losonezyi-tér 16, lângă biserica catedrală, am deschis

o excelentă prăvălie de obiecte mecanice

corespunzătoare tuturor cerințelor moderne. — Țin în depozit cele mai bune mașini de cusut, biciclete și fonografe; execut totfelul de lucrări în bransa mea, cu prețuri moderate și pe lângă garanță.

Cu deosebită stimă: **Schuster Gusztáv,** mecanic

fost conducător al atelierului mecanic a lui STAM. (Su 2211)

CEL MAI MARE MAGAZIN DE BLĂNĂRIE

Dudás Sándor Kolozsvár

Unio-utca 8.

Își recomandă în atenția on. public din localitate și provincie bogatul său asortiment de blănărie cu prețurile cele mai convenabile. Articole de fabricație proprie; mantale de blană, blane de călătorie, manșoane, boare, căciuli pentru domni și doamne, ultima modă și lucrări cu gust. Prețuri ieftine. Primește orice lucrări de blănărie pentru prefacere, căptușire, căptușirea și colliarea mantalelor. Serviciu prompt și conștințios. Numai marfă bună și execuție de I-ai rang. (Du 1275—)

CEL MAI MODERN INSTITUT TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

„CONCORDIA”

SOCIETATE PE ACȚIUNI

ARAD,

STR. ZRINYI NRUL 1/a.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie, ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat olișele, precum și cu cele mai moderne litere, primește spre execuție totfelul de opuri, reviste, fol, placate, registre, tipărituri pentru băneli și societăți, precum și tipărituri advocaționale, invitații de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de aceasta bransă de la cele mai simple până la cele mai fine. — Execuție promptă. — Prețuri moderate.

Premiat Expoziția internațională de modă, Paris 1911: Grand Prix și med. de aur
Expoziția univ. din Roma 1911: Grand premiu și medalia de aur

La
„Croitoria universală”
I. PETRAȘCU
SIBIU, Str. Cisnădiei 30
Telefon nr. 172.

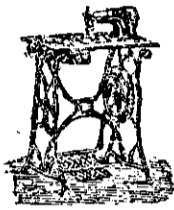

: Croitorie civilă și militară :
Mare depozit de stofe engleze și indigene, precum și toffelul de articole militare. (1845-30).

Ha 2186

F. HACK

mecanic

Sibiu-Nagyszeben, Dragoner-wache nr. 2.
lângă WILHELM ANDREE.

Execută toffelul de lucrări în bransa aceasta și anume:
mașini de cusut, biciclete, gramofone,
aparate cinematografice, aparate fotografice,
instrumente speciale și brevetate, precum și
introducerea curentului electric și rețea telefonică.

Serviciu prompt și conștiințios. :: :: :: Prețuri ieftine.

Prima specialistă vieneză de corsete

JOSEFINA BINDER

LUGOJ, strada Bonnaz numărul 13.

(Bi 2197)

Imi iau voia a atrage luarea aminte a onor. dame din Lugoj și împrejurime asupra corsetelor mele fără baleae, cari formează o talie frumoasă, fără de a strânge sau așa.

Ajunge o singură încercare pentru a se convinge despre bunătatea acestora. Prețul e foarte convenabil, cel mai ieftin de 8 coroane.

Recomandându-mă deosebitului sprijin, semnez cu distincție și considerație, gata de a servi on. public.

Fiecare corset este produsul meu propriu și nu marfă de fabrică. Se efectuează corsete și corsage după măsură.

Corsete pentru ținută dreaptă, bandaje de dăruș pentru anumite stări, pentru vătătură și altele se găsesc aici în mare asortiment.

Se primesc reparaturile și se efectuează — ieftin.

JOSEFINA BINDER.

INSTITUT DE ASIGURARE ARDELEAN

„TRANSYLVANIA”

SIBIU, strada
Cisnădiei 1-5.

:: :: :: (EDIFICIILE PROPRII.)

Asigurări împotriva focului, pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile, etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai favorabile condiții.

Asigurări asupra vieții (pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții și cu termen fix, cu plăți simplă sau dublă a capitalului, asigurări de pensie și de participare la câștig asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, asigurări pe spese de înmormântare.

Asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și alte nenorociri întâmplătoare

Asigurări contra grindinei (de piatră). Asigurări de pagubă la apeducte

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1913	K.	5.635.328·12
Capitale asigurate pe viață achitate	„	5.755.858·27
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1913	{ foc	„ 144.436,366·—
	{ viață	„ 12.067,702·—
Fonduri de întemeiere și de rezervă	„	2.696,458·—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile direcțiunii, stradă Cisnădiei nr. 5. la agentura principală în Arad, Brașov, Cluj precum și la toate agenturile locale.

Persoane versate în acvișii, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului cu condiții favorabile.

(Ta 239-52)